

Ecologisch onderzoek Wide Pet Zuid

Opdrachtgever: Poelman Bouw

projectnummer: 005.29.10.01.00.04

Onderwerp: ecologie Wide Pet zuid

Datum: 20-04-2017

KADER

Er zijn plannen voor de realisatie van enkele woningen aan de Wide Pet te Harkema. Om de (ecologische) uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 20 april 2017 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: zonnig, circa 8 °C en een zwakke wind.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft een graslandperceel ten westen van de straat Wide Pet aan de zuidrand van Harkema. Het perceel wordt omgeven door watergangen en een greppels. Het perceel grenst aan de noordzijde aan de bestaande bebouwing van Harkema. Aan de zuid- en westzijde van het plangebied liggen graslandpercelen. Bebouwing en opgaande beplanting ontbreken in het plangebied. Op het meest oostelijke deel lag ten tijde van het veldbezoek opgeworpen grond en paardenmest. Tevens hoort tot het plangebied de toerit vanaf de Wide Pet en een aangrenzend stukje weiland.

De plannen bestaan uit de bouw van woningen. Ten behoeve van de ontwikkeling wordt de grond vergraven. De sloot aan de noordzijde wordt verbreed.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Plangebied vanuit het westen (20 april 2017)

Weiland nabij oprit vanuit het oosten (20 april 2017).

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreft:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op die lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 20-04-2017 12:34:43) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied verschillende beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen en daarnaast om steenmarter. Indien van toepassing worden relevante soorten in onderstaande tekst besproken.

Op basis van het veldbezoek blijkt dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent. De vegetatie in het plangebied bestaat uit voedselrijk, intensief beheerd grasland waarin soorten als Engels raai-gras, paardenbloem, schapenzuring en pinksterbloem zijn aangetroffen. Aan de oevers van de watergang zijn daarnaast ridderzuring, speenkruid en aanwezig. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke tot matig voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. Deze zijn gezien de terreinomstandigheden en het intensieve gebruik ook niet te verwachten in het plangebied.

Bebouwing en opgaande beplanting ontbreken, zodat vleermuisverblijfplaatsen uitgesloten zijn binnen het plangebied. Het perceel vormt ook geen hoogwaardig foerageergebied voor vleermuizen. Te verwachten zijn enkele soorten die in open landschappen kunnen foerageren, zoals laatvlieger en rosse vleermuis die uit de wijde omgeving van het plangebied bekend zijn (Quickscanhulp.nl). De bomen langs de aangrenzende percelen aan de noordzijde beschikken niet over voor vleermuizen geschikte ruimtes, zoals holtes of loszittende schors. Vleermuizen als gewone dwergvleermuis zullen wel foerageren langs de opgaande beplanting van erven langs de noordzijde.

Verblijfplaatsen van strikt beschermde zoogdiersoorten zijn gezien inrichting en gebruik uitgesloten binnen het plangebied. Hooguit zijn enkele algemene grondgebonden zoogdiersoorten binnen het plangebied te verwachten, zoals haas, mol en veldmuis. Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

Door het ontbreken van bebouwing en bomen zijn nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen uitgesloten. Ook in de bomen langs de aangrenzende percelen zijn geen nesten aangetroffen. Het plangebied vormt gezien de terreininrichting en het intensieve gebruik ook geen hoogwaardig foerageergebied voor deze soorten. Hooguit zullen de uit de omgeving bekende soorten buizerd, kerkuil, roek en gierzwaluw (Quicksanhulp.nl) incidenteel foerageren binnen het plangebied.

Langs de watergang kunnen wel algemene watervogels tot broeden komen, zoals wilde eend, meerkoet en waterhoen. Door de ligging direct naast de bebouwing van Harkema en opgaande beplanting zullen hooguit minder verstoringgevoelige weidevogels als kievit of scholekster tot broeden komen binnen het plangebied en in de direct omgeving daarvan.

De greppels langs de west en zuidzijde zijn zeer ondiep en bevatten geen water. Het oostelijk deel van de sloot langs de noordzijde is begroeid met gras; dit duidt er op dat deze niet jaarrond waterhoudend is. De sloot is aan de westzijde ondiep met veel afgevallen blad.

Door het grotendeels droogvallen van de watergang aan de noordzijde is deze matig geschikt als voortplantingsbiotoop voor een aantal algemene amfibieënsoorten, zoals de uit de omgeving van het plangebied bekende bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. De watergangen om het plangebied bieden geen geschikt leefgebied voor kritische beschermde amfibieënsoorten.

De watergangen vormen ook geen geschikt leefgebied voor beschermde vissoorten. Van de grote modderkruiper, de enige beschermde vissoort die regelmatig in poldersloten wordt aangetroffen, ontbreken waarnemingen in de directe omgeving van het plangebied (Quicksanhulp.nl). Door het ontbreken van een rijke water- en oevervegetatie, deels droogvallen van de sloot en het vele bladafval is de sloot bovendien ongeschikt voor grote modderkruiper.

Geschikt leefgebied voor beschermde niet-vrijgestelde soorten uit de soortgroepen reptielen en ongewervelden is niet aanwezig in het plangebied

TOETSING

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels in de directe omgeving worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen gaat geen essentieel foerageergebied van vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen verloren. Voor deze soorten is bovendien in ruime mate al-

ternatief foerageergebied aanwezig in de omgeving van het plangebied. Negatieve effecten op vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen treden niet op.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele vrijgestelde beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De aanwezige beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is ook de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld, te weten Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Friesland uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

INVENTARISATIE

De gronden van het plangebied maken geen onderdeel uit van beschermde gebieden in het kader van de Wnb. Het meest nabij gelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied Alde Fea-

nen dat is gelegen op een afstand van circa 13 kilometer van het plangebied. Op 3 kilometer afstand ligt het dichtstbijzijnde gebied in het kader van het NNN. Het betreft graslanden ten noorden van Drogeham. Groenstructuren op een afstand van 600 meter ten zuiden van het plangebied zijn aangewezen als 'natuur buiten het NNN'. Het dichtstbijzijnde 'weidevogelkansgebied' ligt op ruim 4 kilometer ten noorden van het plangebied.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de ligging van het plangebied (ten opzichte van beschermde gebieden) en de aard van de ontwikkeling kunnen negatieve effecten op beschermde natuurgebieden in het kader van de Wnb op voorhand worden uitgesloten.

De beoogde ontwikkelingen vinden plaats op ruime afstand van het NNN en 'weidevogelkansgebied', waardoor hierop eveneens geen negatieve effecten te verwachten zijn. De bouw van de woningen vindt plaats buiten de begrenzing van 'natuur buiten het NNN', zodat ook op dit punt geen aantasting plaatsvindt van gebieden die zijn aangewezen in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is.

Bij uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. In dat geval zijn een ontheffing voor in het kader van de Wnb beschermde soorten of een vergunning voor op grond van de Wnb beschermde gebieden niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.